

(agenda i crònica)

Conferències i cursos

Barcelona, a partir d'octubre del 1980

Cursos monogràfics d'identificació de cristalls i gemmes transparents

Organitzats pel departament de gemmologia de l'Institut Català de Mineralogia i Gemmologia, s'inicien el mes d'octubre d'enguany i continuaran fins el juny del 1981. S'inicien el mes d'octubre els de refractometria i polariscopia, que seran repetits durant l'any. N'hi haurà de gemmologia general, microscopia, tècniques complementàries i identificació de materials transparents. Per les condicions d'admissió i programes adreceu-vos a l'Institut Català de Mineralogia i Gemmologia: Casanova 182, entl. 2.ª, Barcelona (36) de dilluns a divendres de les 19 a les 21 hores.

València del 23 al 27 d'octubre

Premis Octubre

Com els darrers anys es convoca un premi d'assaig, un de novel·la i un de poesia, dotats amb 300.000, 175.000 i 75.000 ptes. respectivament. Es lliuraran el 25 d'octubre a l'Hotel Astoria a les 22 h. S'han organitzat al voltant dels premis les següents conferències:

dia 23: Alfred Giner Sorolla: *Quimioteràpia experimental del càncer*, a les 11 h. a la facultat de ciències; Josep Segarra Obiols: *Cervell, consciència i món físic*, a les 20 h. a la Universitat Literària.

dia 24: *Presentació de la revista (ciència)*, a les 11 h. a la facultat de ciències; Josep M. Castellet: *Sociologia de la literatura catalana*, a les 11 h. a la facultat de filosofia; *debat sobre la literatura catalana actual*, a càrrec de diversos escriptors; Miquel Porter Moix: *Salvament del patrimoni cinematogràfic*, a les 22,30 h. al Centre d'Estudis Mercantils.

dia 25: *Presentació del PEN Club Internacional*, a les 11,30 h. a la Universitat Literària.

dia 27: Alexandre Cirici Pelliger: *Art mundial des del 1968 fins a l'actualitat*, a les 19 h. a la facultat de filosofia.

Barcelona, 30 d'octubre
XX Curs de Divulgació Pediàtrica.

Taula rodona núm. 3: «Proble-màtica del nen amb infeccions repetides»

Organitzat per la Societat Catalana de Pediatria a la sala de conferències «A» de l'Acadèmia de Ciències Mèdiques (passeig de la Bonanova, 47) a dos quarts d'onze de la nit.

Barcelona, del 3 al 14 de novembre

III Curs de Citogenètica

Organitzat per l'Institut de Biologia Fonamental i l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat Autònoma de Barcelona, està dirigit a ensenyants de BUP i COU. Hi haurà quatre seminaris: organització del nucli interfàsic, organització del cromosoma metafàsic, fonaments de les tècniques de bandes i aplicació de la Citogenètica a la genètica humana. Són professors del curs Anna M. Estop i Montserrat Ponsà. Els cursos tindran lloc als Laboratoris de l'IBF, Av. Sant Antoni M. Claret, 171. Més informació a l'ICE de la UAB, tel. 255 36 78.

Barcelona, del 3 al 7 de novembre

Pierre Bonté: Aproximació antropològica a les societats pastorals africanes.

És organitzat per l'Institut Català d'Antropologia. El seminari es farà en llengua francesa. Tindrà lloc als locals de l'Institut, c/Urgell, 59 de les 19,15 a les 21,30 h.

Barcelona, del 13 al 15 de novembre

Col·loqui internacional sobre l'organització i el finançament de la recerca, en ocasió de la inauguració del Museu de la Ciència de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis.

Es tracta de fer convertir informació i diferents experiències sobre la recerca a diversos països del món. En particular es parlarà de les experiències francesa, britànica, alemanya, austríaca, japonesa i a l'Estat espanyol. Hi participen Joan Oró, Manuel Cardona, Francesc Guiu, Oriol Bohigas, Federico Mayor Zaragoza, Oriol de Bolós, Carles Bas, entre altres. Els actes tindran lloc a la sala d'Actes del Museu, c/Teodor Roviralta, 56.

Barcelona, del 14 al 16 de novembre
Expominer

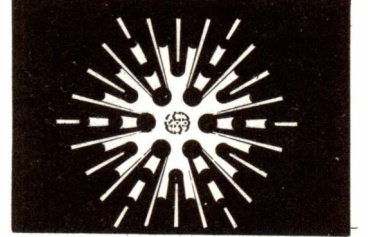
Es tracta d'una exposició de minerals i fòssils instituïda l'any passat i que enguany té caràcter internacional. Es desenvoluparà al Palau de Congressos de Montjuïc. Col·laboren en l'organització: Cultura Mediterrània, Grup Mineralògic Català, Museu Municipal de Geologia, Asociación Española de Gemologia i Cambra Minera de Barcelona.

Barcelona, octubre/novembre del 1980

Microbiologia aplicada a la indústria

Curs patrocinat per la comissió d'indústria de la secció professional de biòlegs del Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, dirigit principalment als postgraduats que desenvolupen la seva activitat en el camp microbiològic dintre de la indústria. Per a més informació i inscripció dirigiu-vos a la secretaria de la **secció professional de biòlegs**, Col·legi de Doctors i Llicenciats, Rambla de Catalunya, 8, de 16 a 19 hores, dilluns, dimecres i divendres.

Jornades sobre Recerca, Tecnologia i Societat

Barcelona, del 15 al 19 de desembre

Jornades sobre Recerca, Tecnologia i Societat. Cicle «Ciència i Tècnica al servei de Catalunya»

Estan organitzades per la Universitat Politècnica de Barcelona i patrocinades per la Generalitat de Catalunya. En elles la Universitat Politècnica vol plantejar la seva situació com a institució docent i investigadora i oferir al poble de Catalunya les seves preocupacions, les seves possibilitats, la seva tasca investigadora. Així hi haurà una sèrie de comunicacions lliures sobre temes de relacions exteriors de la Universitat, gestió i organització i transmissió de tecnologia. També es farà en els diferents departaments de la Universitat la presentació de les línies de treball avui en curs. Finalment, seran convidades diferents personalitats per a donar conferències i participar en taules rodones sobre el tema de les jornades. La secretaria de les jornades és al rectorat de la Universitat, c/ Gregorio Marañón, s/n, Barcelona (28), tel. (93) 249 38 04 - 333 99 00, ext. 22 i 17.

Convocatòries

Premi Ferran de Quadras d'astronomia i ciències afins.

L'agrupació astronòmica Aster el convoca per primer cop per a joves fins a vint-i-tres anys. Hi ha un premi de 50.000 ptes. i un altre de 25.000. El termini de lliurament dels treballs s'acaba l'1 de març del 1981.

Pisa, Florència i Roma (Itàlia),
maig i juny del 1981

IX Conferència Internacional sobre
la Història de la Cartografia.

Organitzada per la Domus Galilaeana en col·laboració amb la Societat Internacional d'Història de la Cartografia i Imago Mundi, l'Institut i el Museu d'Història de la Ciència de Florència, la Biblioteca Laurenziana de Florència, la Biblioteca Vaticana de Roma i l'Institut de l'Enciclopèdia Italiana de Roma. Per a més informació i participació adreceu-vos a la Secretària della IX Conferenza Internazionale di Storia della Cartografia, Piazza Paganica, 4, 00186 Roma (Itàlia).

Chamonix (França), 2, 3 i 4 de
febrer del 1981

Terceres Jornades sobre l'Educació
Científica

Tema: *Apropiació del saber científic: ensenyament i vulgarització.* Són organitzades per l'UER, Didàctiques de les Disciplines de la Universitat de París VII, el CNRS, el departament de ciències de l'educació de la Universitat de Ginebra, l'INRP, i compta també amb la participació de les Universitats de París VI, París VII, París VIII, Niça, Rouen i Estrasburg. Per a més informació i inscripció adreceu-vos a: Secrétariat du Comité d'Organisation, André Giordan, UER Didactique des Disciplines, T45, Université de Paris VII, Place Jussieu, 75005 Paris.

Premis per a monografies sobre el
tema: *Països Catalans (1938-1975)*

Convocats per la Fundació
Jaume Bofill, tracten d'estimular

els estudis sobre una època en la que la manca de condicions adequades ha creat un important buit de recerca. El tema de les monografies és lliure. Hi ha dos premis de 150.000 ptes. Les monografies seran inèdites, redactades en llengua catalana i la seva extensió mínima serà de 150 fulls holandesos. El termini de lliurament s'acaba el 31 de desembre del 1980. Qualsevol informació adicional la obtindreu adreçant-vos a la fundació Jaume Bofill: Rambla del Prat 21, 1.º tel. (93) 2181495 Barcelona (12).

Ciència a Prada

La segona quinzena d'agost d'enguany i a Prada del Conflent, la secció de ciències de la Universitat Catalana d'Estiu va tractar, sota el títol de «Química de l'alimentació quotidiana», d'un tema que va ésser prou atraient. Les classes van consistir en una introducció de caràcter general dedicada als processos metabòlics, a càrrec del biòleg valencià Antoni Marzo, i a l'ús i els efectes d'insecticides i fertilitzants. Després, Pere Molera va exposar la incidència dels metalls en els processos alimentaris, mentre l'equip Ebin, dirigit per Joan Borràs, tractava de temes diabètics: normes generals de nutrició, valor dels aliments, etc. Les classes pràctiques de cuina i sobre la valoració dels àpats típics catalans que acompanyaven aquestes explicacions van tenir força èxit. La secció va dedicar la segona part de les jornades de l'UCE a l'energia. Josep Roqué va tractar de l'energia biològica i Antoni Lloret dels nous descobriments en el camp de la recerca solar, especialment de les cèl·lules foto-

voltaiques, tot analitzant l'esdevenidor d'aquest tipus de converció de l'energia.

Complementàriament, hom dedicà una classe a les matemàtiques, centrada en la seva aplicació a la diagnosi clínica i al llenguatge científic en català, un col·loqui que va dirigir Lluís Marquet.

Entre aquest seguit de científics del Principat i del País Valencià no hi podia estar absent l'altre cantó dels Pirineus: Gerard Vassalls, prou conegut pels seus escrits d'epistemologia científica, professor de la Universitat de Perpinyà, dedicà diverses classes a treure l'entrellat del concepte de l'energia, aprofundint en els coneixements termodinàmics. Paral·lelament, en el marc de les moltes i variades activitats que caracteritzen la Universitat Catalana d'Estiu, la secció de ciències va participar en un espectacular col·loqui sobre la «Ideologia de la ciència», organitzat ensems amb les seccions de ciències de ciències socials i psicologia, al qual malauradament no vaig poder assistir.

En general, les sessions van ésser seguides de col·loquis, d'entre els quals cal destacar el dedicat a la dietètica. Tanmateix, la secció es va ressentir d'una certa desorganització, producte de les obligacions alienes dels professors, les quals obligaven a reajustar contínuament el programa segons llurs règims de viatge i d'estada. D'altra part, el caràcter sintètic propi de la temàtica comportava unes oscil·lacions dels nivells d'explicació, de la divulgació a l'abstracció, la qual cosa podia esdevenir en alguns moments desconcertant. No obstant això, cal dir que globalment hi ha hagut un canvi en la Universitat Catalana d'Estiu: ja no és l'experiència

lúdica de l'any 1975. Ha esdevingut més «seriosa» i potser més convencional. En aquest marc, la secció de ciències s'arrisca a adquirir una espècie de rigidesa progressiva, la qual, en l'àmbit característic de Prada, pot convertir-se en un perillós isolament. Tard o d'hora la secció haurà d'enfrontar una transformació, trencar amb la separació clàssica entre ciències experimentals i humanístiques i explorar, des d'un enfocament multidisciplinari, les arrels de la ciència catalana i la seva filosofia en general. Els companys de la secció i jo mateix, com a responsable d'aquesta, en som conscients.

No cal dir que (ciència) també va anar a Prada. El nostre director, en Joan Senent-Josa, va presentar-la, tot definint-ne l'abast i el sentit. Seguidament, un col·loqui amb els assistents va ajudar a precisar la filosofia de la revista. No hem d'oblidar que (ciència) compta amb la col·laboració de molts companys de la Universitat Catalana d'Estiu «històrica» i «actual».

Per acabar, una anècdota fronterera. A Prada, com a mostra, havia portat un paquet de números 1 de (ciència). En tornar, durant la revisió policíaca de la frontera i a petició del policia, li'n vaig ensenyar un exemplar. L'home se la va mirar del dret i el revés i com que jo li vaig dir que la revista era editada a Barcelona, va exclamar: «*Pero esto no está en español*». «*No* —vaig haver de respondre—; *está en catalán*».

(Joan Miró i Ametller)

EL CATALÀ A LA UNIVERSITAT:

EL CAS DE LA POLITÈCNICA DE BARCELONA

per Santiago Riera

Històries per a no oblidar

Tot començà quan «Paris-Match» publicà, al número 1422, una entrevista amb el president del govern espanyol Adolfo Suárez en la qual aquest, contestant una pregunta del periodista, respongué: «Trobeu-me primer professors que puguin ensenyar química nuclear (sic) en basc, català, etc.». La resposta no es féu esperar: dos-cents trenta-vuit científics i professionals de l'ensenyament la

(els mots)

signàrem i, dabant dels entrebancs que la revista francesa posava a la publicació de la carta al director que li adreçàrem, aparegué finalment publicada a «Presència» el sis de novembre de 1976. En realitat, però, el problema existia ja a Catalunya de feia molt

temps: des que el regim franquista, l'any 1939, anorregà la cultura catalana i esborrà totalment la tasca realitzada per les institucions catalanes durant el temps en què la Generalitat havia governat el Principat.

En aquelles condicions, poc podia fer-se. I tanmateix es féu molt; el més important potser: sobreviure. Sobreviure perquè després de trenta-sis anys hom pogués tornar a ésser, hom pogués tornar a crear, hom pogués palesar, de nou, un cop més, la voluntat de recuperar el passat, la cultura, la llengua. I això